

Анықтама

Балабақшадағы тәрбиеленушілердің тамақтану барысын бақылау туралы

Бестамақ «Болашақ» балалар бақшасында тәрбиеленушілердің тамақтану барысын бақылау мақсатында жоспарлы тексеріс жүргізілді. Бақылаудың негізгі мақсаты – балалардың күн тәртібіне сәйкес тамақтануын ұйымдастыру, тағамды қабылдау процесінің дұрыс жүргізілуін, балалардың тамақтану мәдениетінің қалыптасуын және педагогтердің осы бағыттағы жұмысын анықтау.

1. Тамақтану процесінің ұйымдастырылуы

Бақылау барысында топтарда балалардың тамақтануы белгіленген күн тәртібіне сәйкес ұйымдастырылғаны анықталды. Таңғы ас, екінші таңғы ас, түскі ас, бесін ас уақыты сақталады.

Тамақтану алдында балалардың жеке бас гигиенасы талаптары орындалады:

- балалар міндетті түрде қолдарын сабындап жуады;
- жеке сүлгілерін қолданады;
- тәрбиешілер тарапынан гигиеналық дағдылар тұрақты бақылауда.

Топ бөлмесінде тамақтануға қажетті жағдайлар жасалған: үстелдер таза, ыдыс-аяқтар жеткілікті, балалардың жас ерекшелігіне сай таңдалған.

2. Тамақты беру және қабылдау барысы

Тағам топтарға уақытылы жеткізіледі. Тамақтың температурасы сақталған, балаларға жылы күйінде ұсынылады.

Тәрбиешілер мен тәрбиеші көмекшілері тамақты беру барысында санитарлық талаптарды сақтайды. Әр балаға белгіленген мөлшерде порция бөлінеді.

Тамақтану кезінде:

- балалар үстел басында дұрыс отырады;
- тәрбиешілер балалардың дұрыс тамақтануын қадағалайды;
- асықпай, сабырлы түрде тамақ ішуге жағдай жасалған;
- балаларға қысым көрсетілмейді, бірақ тағамды толық қабылдауға ынталандыру жұмыстары жүргізіледі.

Балалардың көпшілігі ұсынылған тағамды тәбетпен қабылдайды. Кейбір балалардың тамаққа деген қызығушылығы төмен болған жағдайда, тәрбиешілер жеке тәсілдер (мадақтау, түсіндіру, ойын элементтері) арқылы олардың тәбетін арттыруға ықпал етеді.

3. Балалардың тамақтану мәдениеті

Бақылау барысында балалардың тамақтану мәдениетінің қалыптасу деңгейі қарастырылды.

Балалардың көпшілігі:

- ас ішер алдында және кейін алғыс айту, әдеп сақтау дағдыларын меңгерген;
- ас құралдарын (қасық, шанышқы) дұрыс қолданады;
- тамақты төкпей, ұқыпты ішеді;
- үстел басында тыныштық сақтауға тырысады.

Тәрбиешілер тарапынан тамақтану мәдениетін қалыптастыру бойынша жүйелі жұмыс жүргізіледі. Балаларға дұрыс тамақтану, пайдалы тағамдар туралы түсініктер беріледі.

4. Педагогтердің тамақтану барысындағы рөлі

Тәрбиешілер тамақтану процесін ұйымдастыруда белсенді рөл атқарады:

- балаларды тамақтануға дайындайды;
- тамақтану кезінде тәртіпті сақтауға бағыт береді;
- әр баланың тамақ қабылдауын жеке бақылауда ұстайды;
- балалардың тәбеті мен көңіл-күйіне назар аударады.

Тәрбиеші көмекшілері:

- үстелді дайындау;
- ыдыстарды тарату;
- тазалықты сақтау жұмыстарын уақытылы орындайды.

Тамақтану барысында педагогтер тарапынан жағымды психологиялық ахуал қалыптастырылған.

5. Балалардың тамақты қабылдау белсенділігі

Бақылау нәтижесінде балалардың басым бөлігі тамақты толық немесе жартылай қабылдайтыны анықталды. Әсіресе бірінші және екінші тағамдарға қызығушылық жоғары.

Кейбір балаларда:

- көкөніс тағамдарын толық жемеу;
- жаңа тағамдарға сақтықпен қарау жағдайлары байқалады.

Бұл бағытта тәрбиешілер тарапынан түсіндіру және дағдыландыру жұмыстары жүргізілуде.

6. Тамақтану барысындағы тәртіп және жағдай

Топтарда тамақтану кезінде тыныш, жайлы орта қалыптасқан. Артық шу, алаңдататын факторлар жоқ.

Балалар тамақты белгіленген уақыт ішінде қабылдайды. Тамақтану ұзақтығы жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді.

Тамақтанудан кейін балалар:

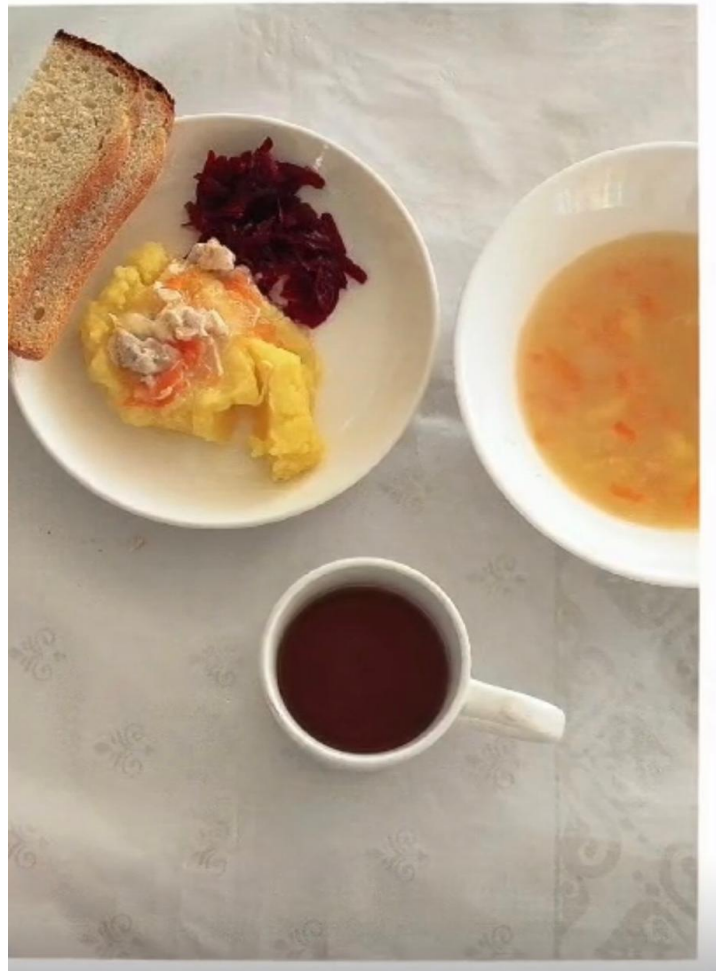
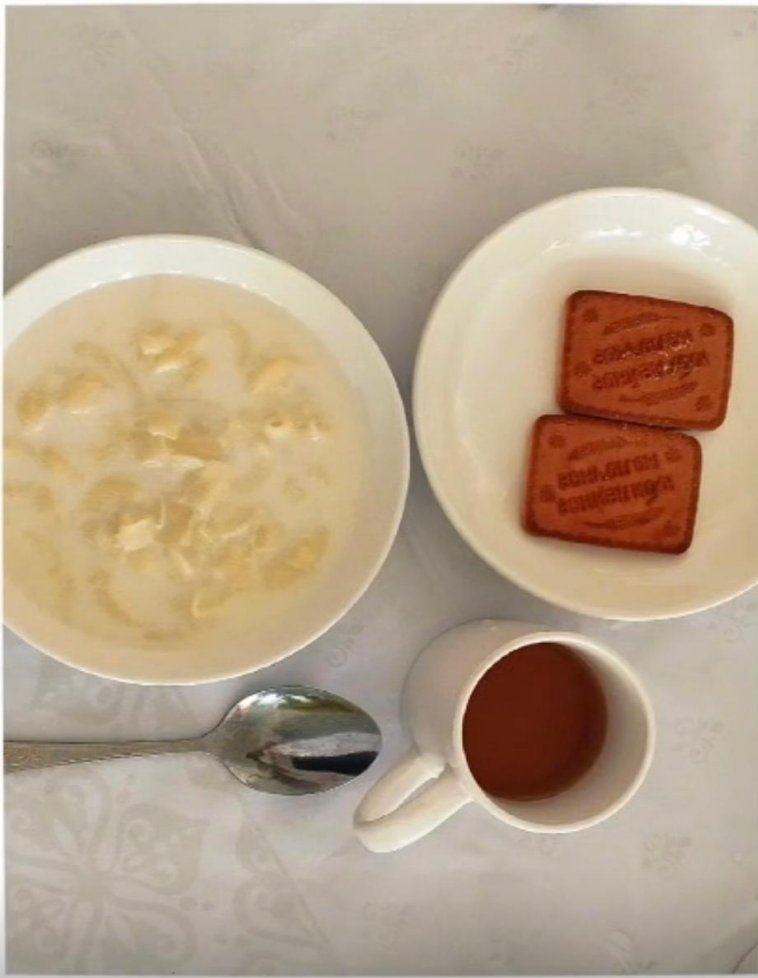
- ыдыстарды жинауға көмектеседі (жасына қарай);
- ауыз қуысының тазалығына мән береді;
- демалысқа немесе келесі іс-әрекетке ұйымдасқан түрде көшеді.

Қорытынды

Жалпы бақылау нәтижесінде балабақшада тәрбиеленушілердің тамақтану барысы дұрыс ұйымдастырылғаны анықталды. Тамақтану уақыты сақталады, балаларға қолайлы жағдай жасалған, педагогтердің жұмысы жүйелі жүргізіледі. Балалардың тамақтану мәдениеті қалыптасу үстінде, көпшілігі тамақты тәбетпен қабылдайды. Тамақтану барысында жағымды психологиялық орта қамтамасыз етілген.

Ұсыныстар:

1. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру жұмыстарын одан әрі жүйелеу
2. Тәбеті төмен балалармен жеке жұмыс жүргізуді күшейту
3. Көкөніс және жаңа тағамдарға балаларды біртіндеп үйрету
4. Тамақтану кезінде ойын элементтерін тиімді қолдану
5. Педагогтердің тамақтану барысындағы әдістемелік жұмысын жетілдіру

Бестамақ «Болашақ» балалар бақшасы

**Балабақшадағы балалардың тамақтану
барысын бақылау**
(бракераж комиссиясының анықтамасы)

2026 жыл, наурыз.